Livsmedelsverket

Lärdomar från investeringsstödet 2025

Isak Bergdahl, Karin Hermansson och Elias Olofsson

Urval av kommuner och fördelning av medel

- CIVO nominerade cirka 40 kommuner och regioner ur ett totalförsvarsperspektiv.
- Vi valde ut 29 kommuner som har en god spridning från söder till norr, mellan storstad och landsbygdskommun, öar osv.
- Budget 90 miljoner kronor.
  - Kommunerna har fått ett grundstöd om 1 miljon kr eller ett utökat stöd för innovation (3 eller 5 miljoner), för att utveckla kunskap inom området.
  - Resterande medel har fördelats proportionellt utifrån folkmängd. (dvs. mindre kommuner har gynnats)

Programmet ska bidra till livsmedels- och va-sektorernas motståndskraft för att säkerställa samhällets funktionalitet i kris, höjd beredskap och ytterst krig.

Investeringsstödets utformning

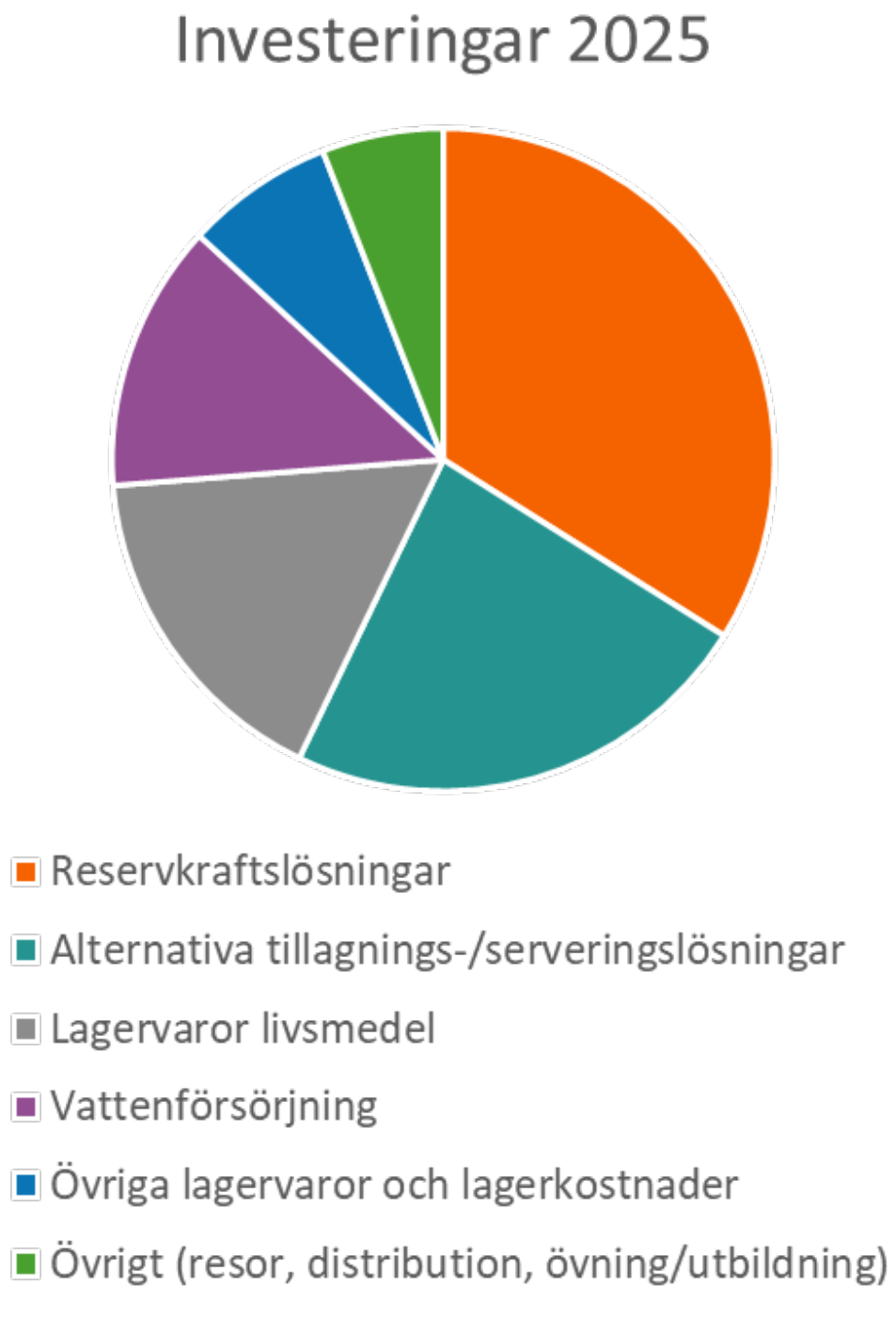
- Uppdraget är brett och det finns inte en färdig modell att utgå ifrån.
- Stödet ska användas till att skyndsamt etablera eller öka en stadigvarande förmåga att upprätthålla måltidsverksamhet under allvarliga samhällsstörningar.
- En pilot för att förstå hur stödet ska utformas för att bäst bidra till ökad förmåga.

Vad har medlen använts till?

- Utrustning för alternativ el- och vattenförsörjning i måltidskök: cirka 50%

- Utrustning för alternativ måltidsproduktion som t ex fältkök och stekhällar: cirka 25%
- Livsmedelslager, framför allt frystorkad mat: 17%
- Utbyggnad och anpassning av lagerlokaler för t.ex. brandfarliga varor: 7%
- Övrigt 6%

Erfarenheter från kommunerna 2025

- Ettåriga stöd är svåra att omsätta i förmågehöjning, särskilt när de ska förbrukas samma år.
  - Lättast: inköp av material och lagervaror
  - Svårare: gemensam behovsanalys, utbildning, övning
- Sekventiering kan minska behovet av stora reservkraftverk (RELIVS).
- Fältkök är en bra investering i vissa fall, men smidigare att fortsätta måltidsverksamhet i ordinarie kök om det går.
- Centralkök och distribution kan vara en lösning.

Uppbyggnad av måltidsberedskap

1

Ta fram en förvaltningsövergripande behovsanalys.

2

Definiera investeringsbehov.

Ha en plan B och C.

Tänk in förvaltningskostnader och underhåll.

3

Öva och utbilda för att omsätta i höjd förmåga och identifiera ytterligare behov.

Framgångsfaktorer

- Politisk vilja att stärka beredskapen.
- Koordinera beredskapsarbetet över flera förvaltningar för att se helheten.
- Aktuella kontinuitetsplaner och behovsanalyser:
  - Ta fram en plan för kommande investeringsåtgärder.
  - Identifiera vilka resurser som behövs.
  - Ta hänsyn till eventuellt underhållsbehov.

Relaterade stöd 2026

- **Energimyndigheten**
  Kunskapsstöd om bl.a. reservkraft i offentliga kök, webbinarier med RELIVS

  Relivsträff – Provkörning av reservkraft i skolor och storkök: metoder och erfarenheter.
- **MCF**
  Investeringsstöd till försörjningsberedskap, bl.a. inköp till måltidsverksamhet
- **Statskontoret**
  Aktuella statsbidrag: Statsbidrag – Statskontoret

Myndigheten
för civilt försvar

Myndigheten för civilt försvar

Ekonomiskt stöd till kommuner och regioner

2026

MCF

SI-ST-IN

Tre ersättningar från MCF till kommuner

- För att skyndsamt stärka den samlade förmågan i det civila försvaret krävs en kraftsamling. För att kommunerna ska kunna bidra krävs medel från staten.
- Under 2026 fördelar Myndigheten för civilt försvar tre ersättningar till kommuner:
    - enligt kommunöverenskommelsen (649 mnkr)
    - genom ett investeringsstöd för decentraliserad försörjningsberedskap till samtliga kommuner (400 mnkr)
    - till kommuner med särskild betydelse för totalförsvaret (490 mnkr)

Investeringsstöd för decentraliserad försörjningsberedskap

- 400 miljoner kronor – till samtliga kommuner (1 miljon + 10,37 kr per invånare)
- Ersättningen ska finansiera direkta investeringar i försörjningsberedskap eller ha en nära koppling till försörjningsberedskap
  - Till exempel: Investeringar i fysisk infrastruktur, lager för drivmedel, lager för livsmedel
- Omfattas av den blocköverskridande politiska överenskommelsen från juni 2025
- Villkor för ersättningen finns på mcf.se:

https://www.mcf.se/contentassets/64bfd4641a15481abdc8c54de16608a2/villkor-for-ersattning-decentraliserad-forsorjningsberedskap.pdf

Regeringsuppdrag- anskaffa materiel för en decentraliserad försörjningsberedskap

- Utöver de medel som Myndigheten för civilt försvar utbetalar till kommunerna ska myndigheten under 2026-2029 anskaffa materiel för att bidra till kommunernas och regionernas försörjningsberedskap.
- Uppdraget har en finansiell ram på 500 miljoner kronor (2026) och ska användas till investeringar i fysisk infrastruktur, lager för drivmedel, livsmedel och andra kritiska förnödenheter samt lager för läkemedel och medicinteknisk utrustning.
- Om uppdraget: https://www.mcf.se/contentassets/d27583868f5d41839e3de345ada3d4e3/uppdrag-till-myndigheten-for-civilt-forsvar-att-anskaffa-materiel.pdf